

policy

Svenska Båtunionens policy mot kränkningar, trakasserier och övergrepp.

Innehåll

Inledning	s 3
Vad är trakasserier och övergrepp?	s 5
<ul style="list-style-type: none">- Trakasserier och sexuella trakasserier- För barn och ungdomar- För dig som har blivit utsatt för ett sexuellt övergrepp	
Ansvar	s 10
<ul style="list-style-type: none">- För ideella ledare	
Förebyggande arbete	s 13
<ul style="list-style-type: none">- Klubbens möjligheter	
Handlingsplan om något har hänt	s 17
<ul style="list-style-type: none">- Råd vid samtal med barn om trakasserier	
Vart kan jag vända mig?	s 22
Mer information	s 24

Inledning

Som en del i Svenska Båtunionens värdegrund finns detta häfte med policy, handlingsplan och vägledning kring olika typer av kränkningar och trakasserier.

Syftet med handlingsplanen är att ge riktlinjer, öka medvetenheten kring frågorna och ge stöd till förbunden och klubbarna för att utveckla sina egna handlingsplaner. Detta i avsikt att förebygga och motverka kränkningar och trakasserier på grund av bl.a. kön, ålder, etnisk bakgrund, religion, politisk tillhörighet och sexuella trakasserier mot barn, ungdomar och vuxna som är aktiva, ideellt arbetande eller anställda inom rörelsen.

Barn har speciella behov av skydd och stöd. Barn är inte föräldrars eller andra vuxnas ägodelar utan individer med egna rättigheter och ett människovärde.

Vår uppgift är att erbjuda alla barn och ungdomar inom verksamheten en vänskaplig och trygg gemensam miljö, där de kan utvecklas och bli delaktiga i utformningen av verksamheten och därmed vänja sig vid att ta ansvar för sig själva och andra.

De principer som vi anser vara de viktigaste handlar om att:

- alla barn har samma värde och rättigheter och att ingen får diskrimineras
- barnets bästa alltid ska beaktas vid varje beslut (vad som är barnets bästa måste dock avgöras i varje enskilt fall)
- alla barn har rätt till utveckling
- alla barn har rätt att säga sin mening och få den beaktad (med hänsyn tagen till barnets ålder och mognad).

Aktiva, ideellt verksamma och anställda ska informeras eller enkelt ges tillgång till information om arbetet mot trakasserier och om sina rättigheter och skyldigheter. Detta bör ske bland annat genom spridning av denna handlingsplan till alla förbund och klubbar. Det måste vara naturligt att behandla frågor som rör kränkningar och trakasserier inom verksamheterna. **Det är alltid de vuxna som bär ansvaret för att skapa trygga och säkra idrottsmiljöer.**

Som klubb finns det några konkreta saker som ni kan göra för att er verksamhet ska fortsätta att vara den trygga miljö som barn och ungdomar behöver, oavsett om man har det jobbigt eller inte. Ett sätt att påminna sig om vad som är barnets perspektiv är att med jämna mellanrum ställa sig frågorna: För vem finns vi till? För vem bedriver vi vår verksamhet?

Att ha roligt och att känna tillhörighet

är starka drivkrafter för att idrotta. Verksamhet måste vara organiserad så att alla ska kunna ha roligt, må bra och utvecklas.

Delaktighet och demokrati

innebär att alla medlemmars röst har lika värde. Delaktighet betyder att alla som deltar får vara med och bestämma om och ta ansvar för sin verksamhet.

Allas rätt att vara med

betyder att alla som vill ska kunna vara med utifrån sina förutsättningar.

Rent spel

och ärlighet är en förutsättning för idrottande och tävlande på lika villkor. Det innebär att alla håller sig inom ramarna för överenskommelser och att det finns en god etik och moral.

Vad är trakasserier och övergrepp?

Trakasserier och sexuella trakasserier

Trakasserier kan innebära allt från kränkande kommentarer och blickar till ryktesspridning och fysisk kontakt. Det är bara den som blir utsatt som kan avgöra om den blir trakasserad eller inte. Ingen ska behöva utsättas för trakasserier, oavsett vad det handlar om.

Trakasserier är ett av de känsligaste problemen som kan uppstå inom en verksamhet, därför att företeelsen så nära berör den personliga integriteten. Det är viktigt ur allas synvinkel att trakasserierna upphör omgående.

Sexuella trakasserier eller övergrepp handlar om alla typer av kränkningar som anspelar på sex. Sexuella övergrepp är namnet på många handlingar där någon eller några går över gränsen och kränker en annan person på ett sexuellt sätt. Om ett barn är under 15 år har ingen äldre tonåring eller vuxen rätt att göra något sexuellt med eller mot det barnet, även om barnet själv vill eller tar initiativ. Det är brottsligt. Ett barn har inte heller rätt att ta på ett annat barn mot dess vilja.

Här är några exempel på sexuella trakasserier eller övergrepp:

- Någon ger en person obehagliga blickar eller kommentarer som anspelar på sex.
- Någon sprider rykten om en person som har med sex eller personens kropp att göra.
- Någon tar på en annan person på ett sätt som den tycker är obehagligt.
- Någon utnyttjar att han eller hon har ett överläge och får en person att känna att den måste ställa upp på sex.
- Någon försöker köpa sex av en person med godis, cigaretter eller annat.

- Någon kallar en annan person för något som anspelar på sex och som den andra personen upplever kränkande.
- Någon skickar oönskade meddelanden till en person, till exempel mejl eller sms, som anspelar på sex.
- Någon visar upp sexuella bilder, till exempel porrbilder, mot en annan persons vilja.
- Någon fotograferar eller filmar en person med eller utan kläder i ett sexuellt syfte.

Ibland kan gränsdragningen kännas svår. Det kanske börjar som något välmenande, men går över till något obehagligt. Till exempel då en vänskaplig kram går över till en obehaglig närkontakt när den som kramar plötsligt börjar trycka sin kropp mot den som blir kramad. Oavsett hur det går till är det den som blir utsatt för handlingen som avgör om den blir trakasserad eller inte. Det är personens egen upplevelse som räknas. **Känns det kränkande så är det kränkande.**

För barn och ungdomar

Trakasserier och kränkningar kan innebära allt från kommentarer som gör dig ledsen och elaka blickar till ryktesspridning och fysisk kontakt. Det är bara den som blir utsatt för de här sakerna som kan avgöra om den blir trakasserad eller inte. Tänk på att det är den utsattes berättelse och upplevelse som är avgörande, inte förövarens motiv. **Det viktiga är att ingen ska behöva utsättas för trakasserier eller kränkningar, oavsett vad det handlar om.**

Sexuella trakasserier eller övergrepp handlar om alla typer av kränkningar som har med sex att göra. Sexuella övergrepp är namnet på många handlingar där någon eller några går över gränsen och kränker en annan person på ett sexuellt sätt. Om du är under 15 år har ingen äldre tonåring eller vuxen rätt att göra något sexuellt med eller mot dig, även om du själv vill. Det är brottsligt. Ett barn har inte heller rätt att ta på dig mot din vilja.

Här är några exempel på sexuella trakasserier eller övergrepp:

- Någon ger dig obehagliga blickar eller kommentarer som anspelar på sex.
- Någon sprider rykten om dig som har med sex eller din kropp att göra.
- Någon tar på dig på ett sätt som du tycker är obehagligt.
- Någon utnyttjar att han eller hon har ett överläge och får dig att känna att du måste ställa upp på sex.
- Någon försöker köpa sex av dig med godis, cigaretter eller annat.
- Någon kallar dig för något som anspelar på sex och som du upplever kränkande.
- Någon skickar oönskade meddelanden till dig, till exempel mejl eller sms, som anspelar på sex.
- Någon visar upp sexuella bilder, till exempel porrbilder, mot din vilja.

- Någon fotograferar eller filmar dig med eller utan kläder i ett sexuellt syfte om det är emot din vilja.

Ibland kan gränsdragningen kännas svår. Det kanske börjar som något välmenande, men går över till något obehagligt. Till exempel då en vänskaplig kram går över till en obehaglig närkontakt när den som kramar plötsligt börjar trycka sin kropp mot din. Oavsett hur det går till är det du som blir utsatt för handlingen som avgör om du blir trakasserad eller inte. Det är din egen upplevelse som räknas. **Känns det kränkande så är det kränkande.**

Kom ihåg att felet alltid begås av den som trakasserar. Om du är utsatt har du rätt att reagera på och agera mot sådant som du anser är kränkande. Några sätt för dig att agera på finner du här:

- Att markera att beteendet är oönskat genom att säga ifrån, eller be någon annan att säga ifrån.
- Att söka stöd om det inte hjälper att säga ifrån. Att tala med någon i din närhet som du känner förtroende för.
- Att skriva ned allt om det som har hänt; datum, klockslag, vad som hände, eventuella vittnen och så vidare. Det är viktigt med bevismaterial om händelsen leder till en utredning. Du kan också berätta om dina upplevelser för någon närstående person som i sin tur kan skriva ner det som du berättar.

Längst bak i detta häfte finns information om organisationer som kan hjälpa dig med frågor, råd och stöd.

För dig som har blivit utsatt för ett sexuellt övergrepp

Hur du mår efter att ha utsatts för ett sexuellt övergrepp beror inte på vilken handling det är eller var det hände. Man kan må lika dåligt av att bli utsatt på ett välbekant ställe som om man har blivit överfallen av en okänd person utomhus. Det tar också olika lång tid för olika personer innan man mår bättre igen.

Hela skulden och ansvaret vilar på den som kränkte dig, oavsett hur du själv betedde dig. Det är viktigt att lägga skulden där den hör hemma, nämligen hos den som utfört handlingen.

Följande är viktigt att tänka på:

Var och en bestämmer själv över sin kropp. Du har alltid rätt att själv välja när någon får ta på din kropp och när och hur du vill ha sex.

Lita på känslan. Du kanske tänker att det inte var så farligt, att det finns värre saker eller att du inte har rätt att må så dåligt som du gör. Men upplevelsen och känslan räcker.

Det kan vara svårt att berätta. Det kan ta lång tid att börja förstå att du har blivit utsatt för ett sexuellt övergrepp. Många gör det aldrig. Även om det gått en tid sedan det hände kan det vara viktigt att berätta det för någon.

Reaktionen efteråt kan vara väldigt olika. Det finns inget sätt som är "det rätta" sättet att reagera om du har utsatts för övergrepp.

Att inte göra motstånd behöver inte betyda att man är passiv. Även att "bara ligga där" kan vara ett sätt att försvara sig, ett sätt att skydda sig där och då och ett sätt att visa att man inte vill.

Du har rätt till professionellt stöd och hjälp. Om du har utsatts för någon form av sexuellt övergrepp är det viktigt att prata med någon om det. Du kan till exempel kontakta en ungdomsmottagning, skolkurator, vårdcentral, studenthälsan eller en jour. Du hittar uppgifter om sådana sist i häftet.

Ansvar

För ideella ledare

Aktiva och ledare som är ideella omfattas inte av den lagstiftning som rör arbetslivet. Detta gör det nödvändigt att skapa en handlingsplan för hur man ska hantera uppkomna situationer. Många människor tycker att det är svårt att diskutera ämnet. Kanske reagerar de med att göra sig lustiga över dem som klagar. Vanligt är känslor av förvirring, maktlöshet och rädsla när någon har utsatts. En handlingsplan är till stor hjälp för alla parter när dessa problem ska diskuteras och hanteras.

En bra ledare har förmågan att inse att det som sker utanför aktiviteten påverkar deltagarens humör, dagsform och välbefinnande. Ibland gör deltagaren misstag, betar sig illa eller har en dålig dag. Då är det viktigt att göra en markering samtidigt som man ger stöd så att deltagaren förstår att det viktigaste av allt är människovärdet, inte aktivitetsprestationen.

Relationen mellan ledare och deltagare ska vara sund och det innebär att ledaren ska agera vuxet och låta de unga individerna utvecklas till något som de själva vill bli. Om en deltagare hamnar i beroendeställning och kommer till aktiviteten bara för ledarens skull så tappar verksamheten sitt syfte. En genomarbetad klubbpolicy och ledare som lever efter denna policy är bra förutsättningar för en trygg miljö.

Det är ofta mycket svårt för omgivningen att upptäcka om någon begår övergrepp mot någon annan, men om du som ledare misstänker något kan det vara ett brott som ska polisanmälas. **Om denna situation uppstår gäller det**

att tänka på barnens och ungdomarnas bästa och tillkalla den experthjälp som finns att få.

Kränkningar och trakasserier mellan deltagarna uppkommer oftast när dessa barn och ungdomar är ensamma. Se därför till att finnas i närheten och sträva efter att alltid finnas **inom hörhåll** när de aktiva duschar och byter om. Ett tips är att småprata med deltagarna då och då så att de vet att du finns där även om de inte ser dig.

Ett annat instrument för att lyckas med att skapa en trygg miljö är att regelbundet prata med deltagarna om hur ni, både deltagare och ledare, mår och om hur ni upplever verksamheten. Dessa frågor bör även lyftas på ledarträffar så att ni ledare kan finna stöd i varandra och hålla frågan om hur trygga miljöer skapas levande.

Ditt ledarskap

Det är ditt sätt att vara som ledare som skapar trygghet hos barnen och ungdomarna. Var en god förebild – lev som du lär! Tänk på att du är en förebild som kan påverka deltagarna för resten av livet.

Om du misstänker att det förekommer kränkningar i din klubb är det viktigt att så fort som möjligt agera. I annat fall kan den som är utsatt uppfatta det som att du som ledare accepterar det hela och utanförskapet förstärks ytterligare. Att ta tag i situationen direkt ger inte bara signalen att beteendet inte godtas utan ökar också möjligheten att förhindra att situationen förvärras. Ta reda på vad som har hänt, vilka som är inblandade och vad problemet är. Hur länge har kränkningarna pågått? Var brukar de ske? Hur har de gått till? Här är det en enorm tillgång att ta gruppen till hjälp. Många kan ha sett, hört och känt till problemet.

Skydda den utsatte

När mobbning eller andra kränkningar upptäcks är det oerhört viktigt att den som blir utsatt skyddas. Därför ska du vara försiktig och väl förberedd i kontakten med den utsatte. **Samtalet ska vara enskilt och det är viktigt att ingen annan i gruppen uppmärksammar att detta samtal pågår.** Den utsatta ska förstå att det inte är hans eller hennes fel och att man gör allt för att så snabbt som möjligt få stopp på situationen. Det är också viktigt att den utsatta känner sig trygg att fortsätta gå till klubben och här är det du som vuxen som har ansvar att skydda barnet.

Våga ingripa när du som ledare ser något som inte är förenligt med det uppförande som ni har bestämt ska gälla och det som ni tror på. Vi vet att få verksamheter i samhället har en sådan hög grad av vuxennärvaro som idrotten. Barn och ungdomar blir sedda och hörda av vuxna ledare, vilket är mycket positivt. Vi ska värna om goda relationer mellan barn, ungdomar och vuxna. Samtidigt så vet vi att det finns ett fåtal personer som har benägenhet att begå sexuella trakasserier och/eller sexuella övergrepp. Det finns också tecken som tyder på att dessa personer söker sig till verksamheter och situationer där de kan knyta kontakter med barn och ungdomar. **Det är därför oerhört viktigt att du vågar ingripa när du som ledare ser något som inte är förenligt med det som ni har kommit överens om.**

Se till att du har en kontaktperson i klubben som du kan vända dig till om du behöver stöd när du ska ingripa eller har ingripit i något.

Förebyggande arbete

Klubbens möjligheter

En genomarbetad och förankrad värdegrund i föreningen

En framarbetad tydlig vision och värdegrund som är förankrad bland samtliga av klubbens medlemmar och som följs är ett första steg en klubb kan ta för att skapa en trygg och säker miljö för de barn och ungdomar som väljer att delta i klubbens verksamhet.

Ledarrollen – ett förtroendeuppdrag

Till att börja med bör man se ledarrollen som ett förtroendeuppdrag. Att få vara ledare hos er innebär ett förtroende som ges till ledarna. Ett förtroende som innefattar både skyldigheter och rättigheter.

Regelbundna samlingar

Ha gärna regelbundna samlingar med ledarna där ni pratar om värderingar och om hur ni vill ha det hos er. Att hålla samtalet om vad ni står för levande är viktigt för en framgångsrik klubbverksamhet. Genom att samtala och ha en öppen dialog, även om de frågor som kan upplevas som jobbiga, bidrar ni till att öka chanserna att upptäcka de barn eller ungdomar som utsätts eller riskerar att utsättas för olika typer av kränkande behandling eller trakasserier.

Föräldrakontakt

Genom att aktivt jobba för att ha en god dialog med barnens föräldrar, med t.ex. regelbundna föräldramöten eller annan typ av information där ni tydliggör även för dem vad ni som klubb står för och vilka förväntningar ni har på dem som föräldrar och på deras barn, bidrar det till en ökad delaktighet och ökat ansvar.

Delaktighet och inflytande

Låt barnen och ungdomarna vara delaktiga i de beslut som rör dem och verka för att ge dem inflytande i verksamheten. Om de blir vana vid att få vara med att tycka till om sin verksamhet så ökar också chansen att de vågar berätta för sina ledare om sådant som inte känns bra.

Vuxennärvaro

Sträva efter en tät vuxennärvaro i samband med aktiviteterna. Fler vuxna har möjlighet att se och höra mer om vad som förekommer runt deltagarna. Om ni ser till att det alltid är minst två, gärna fler, vuxna närvarande vid varje aktivitet så minskar riskerna att något barn blir utsatt.

Uppmärksamhet på vad som sker på nätet

Idag sker mycket av kontakten mellan era deltagare i varierande typer av sociala medier. Här bör ni i klubben prata med era ledare om hur de ska förhålla sig till vad som sker mellan de barn och ungdomar som ni har med i er verksamhet. Ibland är ålderskillnaden mellan deltagarna och ledarna inte så stor och detta gör givetvis att gränsdragningen blir svårare.

Reaktioner hos barn och ungdomar

Ett barn som har blivit kränkt kan skadas i sin utveckling och drabbas av psykiska problem både på kort och på lång sikt. Tänk på att alla barn eller tonåringar inte visar samma reaktioner. En del av de reaktioner som barn och tonåringar kan visa är:

- nedstämdhet
- oro, ångslan, ångest
- sömnsvårigheter, mardrömmar
- små barn som i leken visar vad de har varit utsatta för
- självmordstankar

Förebyggande arbete – vad kan klubben göra?

Kränkningar och trakasserier är oförenligt med SBU:s vision och värdegrund. Ett första förebyggande steg kan vara att er klubb diskuterar och formar er egen vision och värdegrund.

Steg två kan vara att diskutera vad detta betyder för er verksamhet och hur ni som klubb och era ledare ska förhålla er till barnen och ungdomarna i verksamheten. Det är viktigt att inte förväxla riskbeteende med normala relationer mellan ledare, barn och ungdomar i verksamheten. Det handlar om att vara uppmärksam på osunda relationer. Diskutera gärna i er klubb dessa skillnader och var gränserna går. En sådan diskussion kan bidra till att varje barn i högre grad blir sedd och lyssnad på. Förutom att det är positivt i sig kan det leda till att barnet/ungdomen upptäcks och tas på allvar om något är fel.

Nästa steg kan vara att skapa er egen handlingsplan, både för det förebyggande arbetet och för om något händer. Detta ger ledarna i er klubb en trygg bas att utgå från i den dagliga verksamheten. De behöver veta vad som krävs och förväntas av dem, speciellt i situationer där svaret eller handlingen inte är given. Det betyder att de måste förstå deras ansvar, men också vilka befogenheter de har. Det bästa sättet att i klubben komma överens om vad som gäller är att diskutera sig fram till ett gemensamt synsätt. **Glöm inte bort att ge era unga ledare en kontaktperson som de kan nå om de har frågor om hur de bör agera i en viss situation.**

Vem har det övergripande ansvaret?

Styrelsen och dess ordförande har det övergripande ansvaret. Kom överens om hur ni i klubben ska hantera större problem. Vem agerar om något inte är bra? Det underlättar om det i er klubb finns en ansvarig för den här typen av frågor och att alla känner till vem det är – ibland kan och ska problemet inte lösas av

ledarna. Det är också viktigt att alla ledare får utbildning i frågor som rör den sociala dimensionen av ledarskapet.

Tänk på att även om en handlingsplan är viktig, så är att regelbundet diskutera dessa frågor i klubben ännu viktigare. Håll samtalen om hur er klubbs verksamhet ska bedrivas levande hela tiden!

Handlingsplan om något har hänt

Vägledning – så kan ni agera

Det är viktigt att ta barns och ungdomars berättelser och signaler på allvar så att kränkningar och övergrepp kan upptäckas tidigt. Agera snabbt när det finns misstanke om kränkande behandling, trakasserier eller övergrepp. När det finns uppgifter om eller någon misstänker att ett sexuellt övergrepp har förekommit ska de som har fått kännedom om händelsen skyndsamt ta upp den akuta situationen. Klubbens ordförande och övriga ledamöter i styrelsen har alltid det yttersta ansvaret.

Skydda barnet/ungdomen

Det viktigaste i den akuta situationen är barnets/ungdomens situation, dess fysiska och psykiska skydd och hälsa. Föräldrakontakt är viktigt, om inte förövaren misstänks finnas inom familjen.

Inhämta information

Det är inte säkert att den utsatta klarar av att berätta, den utpekade förövaren kan också vara en populär och omtyckt person och/eller någon med en central funktion i klubben. Därför är det viktigt att den som får kännedom om händelsen överväger vart hon/han lämpligen vänder sig. I första hand har ordförande ansvaret. I annat fall någon annan ansvarig person i klubben som hon/han har förtroende för. Det är betydelsefullt att inhämta tillräckligt med information för att kunna göra en bedömning av vilka åtgärder som snabbt måste vidtas.

Det är betydelsefullt med observationer och dokumentation då de kan komma att bli bevis eller vittnesuppgifter längre fram i en eventuell rättsprocess.

Observera att det är den utsattes upplevelser som är avgörande, inte omgivningens tolkningar. Det är angeläget att de samtal man för är

lösningfokuserade och att en eventuell skuldbörda lyfts från den utsatte. Barn och ungdomar rekommenderas att berätta om sina upplevelser för förälder och/eller annan vuxen person som denne har förtroende för. Barn och ungdomar har också olika jourtelefoner att tillgå (se vidare sista avsnittet). En vuxen person som får kännedom om sexuella trakasserier/ övergrepp mot barn eller ungdom ska själv ta kontakt med barnets förälder och diskutera det inträffade. Finns det osäkerhet kring detta bör man först rådgöra med någon som har vana och/ eller kunskap rörande sådana frågor.

Råd vid samtal med barn om trakasserier

Ha alltid barnets bästa i åtanke. Ta hjälp av experter vid minsta tvekan.

- Respektera barnets tid och skapa en lugn miljö
- Begränsa antalet vuxna i rummet
- Informera om vad som ska hända under samtalet
- Börja med att lyssna noggrant utan att värdera
- Inled med öppna frågor och prata så att barnet förstår
- Undvik kroppskontakt, men var lyhörd för barnets behov i situationen
- Avsluta med att lyfta ansvaret från barnet och var tydlig med att du/ni nu tar över

Bedömning

De ansvariga som har tagit tag i situationen ska beakta såväl ansvarstagande som diskretion. Utifrån en bedömning av de uppgifter som dittills kommit fram finns ett antal frågor att överväga:

- Behöver den utsatta omedelbart stöd och/eller vård?
- Kan händelsen vara av brottslig karaktär och ska därför polisanmälas?
- Ska den utpekade förövaren beläggas med timeout från barn- och ungdomsverksamheten tills frågan är utredd?

Kommunikation till berörda

Beroende på händelsens art, och hur snabbt olika uppgifter om den sprids ut i klubben, är det viktigt att de ansvariga överväger vilken information som ska lämnas ut samt till vilka och på vilket sätt den ska lämnas ut.

Skapa rutiner i klubben

Det underlättar om varje klubb som arbetar med barn har en plan för hur ni ska handla vid ett akut ärende. Här är några punkter som är bra att ha diskuterat igenom och ha nedskrivet:

- Vem ska jag prata med inom klubben, när jag oroar mig för/har fått vetskap om ett barns situation?
- Vem inom klubben kontaktar socialtjänsten eller polisen om det ska göras?
- Vem ska tala med barnet – och hur, när och vad säger man till barnet? Det är viktigt att prata med barnet om vad som görs utifrån barnets ålder och mognad. Barnet har ingen erfarenhet av vad som kan komma att hända och gör sig egna bilder av vad som händer. Ta hjälp av experter så att barnets bästa inte äventyras!
- När ska man tala med föräldrarna, vem pratar med föräldrarna och vad säger man till föräldrarna?
- Vad säger man till de andra barnen?
- Ska vi informera om vad som händer och vad vi som ledare gör till barn-/ungdomsgruppen? Hur ska vi göra det?
- Vad gör jag med min egen oro? Att barn far illa upprör helt naturligt känslor och alla har behov av att få ventilera sina tankar, funderingar och känslor inför det som har hänt. Först då kan man gå vidare och orka se och handla vid nästa tillfälle.

Åtgärder när kränkning eller övergrepp konstaterats

- Klubbens styrelse utser en representant som leder arbetet med att utreda det som inträffat.
- Klubbrepresentantens primära uppgift är att se till att det utsatta barnet får det stöd som behövs.
- Vuxna med ledaruppgifter har fått ett förtroendeuppdrag som kan dras in vid missbruk.
- Bedöms händelsen vara av brottslig karaktär görs en polisanmälan.

Avstängning av uppdrag inom barn och ungdomsverksamheten

Att vara ledare är ingen rättighet utan ett förtroendeuppdrag. En styrelse har rätt att omedelbart belägga en misstänkt förövare med timeout och en dömd förövare med permanent avstängning från barn- och ungdomsverksamheten.

En viktig princip är att barnet/ungdomen inte ska behöva lämna verksamheten för att den utpekade förövaren är kvar oavsett om det är en ledare eller en deltagare.

Uteslutning

Beroende på hur klubbens stadgar lyder kan sexuella övergrepp vara en grund för uteslutning ur klubben.

Uppföljning

Det är oerhört viktigt att man har en kontinuerlig uppföljning efter att någon har blivit utsatt för trakasserier eller övergrepp. Ett sexuellt övergrepp väcker avsky och rör upp starka känslor som kan ligga kvar under en lång tid. Det är viktigt att klubben gör en plan för hur uppföljningen ska utformas. En rekommendation är att ta vara på det lokala nätverket. Det kan finnas en skolsköterska, fältassistent eller annan person inom eller utanför klubben som är lämplig och har kunskap

att medverka i en sådan process. Det är också viktigt att man kontaktar hemmet och inte agerar utan föräldrars vetskap.

Krisplan

Om klubben drabbas av en olycka är det bra om det finns en krisplan.

Krisplanen kan vara en del av handlingsplanen mot trakasserier och övergrepp eftersom detta också orsakar en kris i klubben. Ingen krisplan är den andra helt lik. Varje klubb måste forma sin egen plan och beredskap. Alltför få klubbar funderar i förväg på hur de ska agera när olyckan är framme. Krisplanens syfte är

- att skapa en krismedveten beredskap inför oväntade allvarliga händelser för att minimera risken för kaos och fler olyckor
- att omhänderta dem som drabbats av olyckor eller andra allvarliga händelser så effektivt och humant som möjligt
- att motverka stress för inblandade
- att genom snabbt och tydligt agerande minimera risken för spekulationer

Vart kan jag vända mig?

BRIS - Barnens Rätt I Samhället

Barn & unga

BRIS är till för barn upp till 18 år och till BRIS kan du ringa, maila eller chatta via deras hemsida, www.bris.se. Till BRIS 116 111 kan alla under 18 år ringa och prata med en vuxen om vad som helst. Det är gratis och ditt nummer syns inte på deras telefoner. Man kan inte heller se på telefonräkningen att du har ringt. Du behöver inte tala om vem du är och du bestämmer själv vad du vill prata om.

Numret till BRIS är: *116 111*

Telefonen är öppen: måndag-fredag kl. 15-21, lördag-söndag 15-18.

Du kan också maila till BRIS via Brismailen på hemsidan.

Stödtelefon för vuxna

BRIS tar här emot samtal från vuxna som behöver någon att prata med kring frågor och problem som rör barn. Hit är alla vuxna välkomna att ringa anonymt för att prata om vad som helst. Varje samtal besvaras av en erfaren person som arbetar på BRIS och du kan självklart vara anonym.

BRIS Vuxentelefon, om barn: *077-150 50 50*. Telefonen är öppen: måndag-fredag kl. 10-13. Samtalet kostar som ett vanligt telefonsamtal.

Rädda Barnen

Barn & unga

Rädda Barnens centrum för barn och ungdomar i kris har funnits i Stockholm sedan 1990. Idag har Rädda barnen mottagningar i Stockholm, Göteborg, Malmö och Umeå.

Kriscentrums personal nås vis Rädda Barnens växel under kontorstid på *08-698 90 00*

Läs mer på www.rb.se

Föräldrar

Rädda Barnens föräldratelefon och tillhörande Föräldrarejl stöttar föräldrar och andra vuxna i alla frågor gällande barn. Den som ringer får vara anonym och de som svarar är själva föräldrar utbildade för att kunna stödja andra föräldrar.

Föräldratelefon: 020-786 786

Telefonen är öppen: tisdag-fredag kl. 18-21, lördag-söndag 15-16

Läs mer på www.rf.se

Friends

Friends är en icke-vinstdrivande organisation vars uppdrag är att stoppa mobbning. Friends utbildar och stödjer skolor och idrottsföreningar i hela landet. Friends vision är ett samhälle där barn och ungdomar växer upp i trygghet och jämlikhet. Friends arbetar långsiktigt genom utbildning, rådgivning och opinionsbildning för att öka kunskap och engagemang hos vuxna och barn.

Läs mer på www.friends.se

Ungdomsmottagningen

Hos din ungdomsmottagning på nätet finns länkar till sidor om bland annat Kärlek & vänskap, Sex, Våld & kränkningar samt Att må dåligt.

Läs mer på www.umo.se

Kommunen

Många kommuner runt om i landet har krisjourer som hjälper till om något har hänt och experthjälp behövs. Ta kontakt med din kommun om något har hänt och se om de kan hjälpa både de som är direkt drabbade och deras närstående.

Skolan

På skolan med rektor, lärare, skolsyster och kurator m.fl. finns kunskap och kontakter. Du som är elev kan kontakta lärare eller kurator, du som är förälder har förhoppningsvis en god relation med ditt barns lärare och kan ta kontakt genom dem.

Polisen

Polisen tar emot anmälan och utreder brott. På polisens hemsida hittar du mer information och kontaktuppgifter till närmaste polismyndighet.

Läs mer på

www.polisen.se

Mer information hittar du hos:

JämO

www.jamombud.se

Tel: 08 - 440 10 60

Litteraturtips: JämOs handbok om sexuella trakasserier.

BO (Barnombudsmannen)

www.bo.se

Tel: 08 - 692 29 50

HOPP Riksorganisation mot sexuella övergrepp

www.hopp.org

Tel: 08 - 644 03 55

Jourtelefon: 020 - 44 33 55

Vårdguiden (Stockholms läns landsting)

www.varldguiden.se